

Orta Karadeniz Bölgesi Enerji Forumu Sonuç Bildirgesi Yayınlandı

"Orta Karadeniz Bölgesi Enerji Forumu" TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Samsun Şubesi tarafından 4-5 Eylül 2007 tarihinde Samsun'da gerçekleştirildi. Forum Yürütme Kurulu, forum kapsamında açılış konuşmaları, sunulan bildirimler, panel ve katılımcıların katkılarına dikkate alınarak aşağıdaki sonuç bildirgesini hazırlamış ve kamuoyunun bilgisine sunmayı kararlaştırmıştır.

A. BÖLGENİN GENEL DURUMU

1. Orta Karadeniz Bölgesi'nin enerji yapısına bakıldığında, bölgenin enerji üretimi açısından önemli bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir. Su kaynaklarının yoğunluğu ile hidroelektrik enerji üretim tesislerinin kapasitesi 1.458MW olup ülkemizin hidroelektrik enerji kapasitesinin %12' sini oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra bölgenin hidroelektrik enerji kapasitesi 3.235MW olup yılda 10.923,5 milyar kw/h enerjiye karşılık gelmektedir. Bölgede kayıp kaçak ortalaması %13 ilke ortalamasının altındadır.

2. Hidroelektrik enerji potansiyelinin yüksekliğinin yanı sıra bölgenin yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları açısından da ülkenin en önemli bölgelerinden olduğu görülmektedir. Rüzgar enerjisi potansiyeli 16.784MW olup ilke genelinde tespit edilen kurulabilecek güç miktarının %12.7 sini oluşturmaktadır. Yine enerji ormancılığı ve biyoyakıtlar açısından da önemli bir altyapı ve tarım arazisine sahiptir.

3. Dağıtım sisteminde yenileme çalışmaları devam etmekte ancak, ödeneklerin yetersizliği, bölgenin coğrafi yapısından kaynaklı nedenlerle özellikle kırsal alanda sıkıntılar yaşandığı gözlemlenmektedir.

Bu sıkıntıların aşılması anlamında TEİAŞ ve TEDAŞ'ın koordine içerisinde yatırımlarını planlayıp hayata geçirmeleri gerekmektedir. Ancak 4628 sayılı EPDK yasası ve kurumlar arasındaki koordinasyon eksikliği nedenleri ile gecikmeler yaşanmaktadır.

4. 4628 sayılı EPDK yasasındaki mevzuatların TEDAŞ'ın hizmetlerinde aksamalara yol açtığı, kavram

kargaşalarına neden olduğu, mevzuatın uygulanabilirliği açısından sıkıntılar yaşandığı gözlemlenmektedir.

5. Özelleştirme kapsamındaki TEDAŞ'ta personelin büyük bir kısmının emekliye ayrılması, uzun süredir eleman alınmaması, çalışma ortamının yetersizliği nedeniyle hizmette aksamaların olduğu gerekçesiyle bu olumsuz durumun taşeronlaşma ile aşılmaya çalışıldığı görülmektedir.

6. Türkiye'nin en önemli ovalarına sahip bölgede tarımsal sulama yoğun olarak elektrik enerjisi ile gerçekleştirilmekte, bu durum yaz aylarında trafolara aşırı yük getirerek sistemin zorlanması kış aylarında ise neredeyse boşta çalışmalara neden olmaktadır. Teknik kayıpların artmasına neden olan bu durumun ortadan kaldırılabilmesi için DSİ tarafından yapılmakta olan kanal sulama sistemlerinin bir an önce bitirilmesi gerekmektedir.

B. MOBİL SANTRALLAR

Samsun'da konuşlandırılan Mobil Santrallerle ilgili olarak düzenlenen "Mobil Santrallerin Samsun'daki Süreci" oturumunda konunun Hukuki ve Çevre boyutu tartışılmıştır. 1998 yılında Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri için 4 adet ihale edilen 10-20 MW'lık Mobil Santraller, yüksek kar marjı görülünce 2000 yılında Türkiye'nin çeşitli yerlerinde konuşlandırılmak üzere 100-130 MW'lık 8 adet daha yeniden ihale edilmişlerdir. TEİAŞ Yetkilileri, bunlardan Bartın ve Dalaman'da konuşlandırılacak olan 2 adet Mobil Santralın, yöre insanının muhalefet etmesi nedeniyle başka bir yöreye konuşlandırılmasına karar veriler. Bu arada Samsun Büyükşehir Belediyesinin yazılı daveti üzerine her iki

100 MW'lık santralin Samsun'a konuşlandırılması riskine girerler. Samsun da toplam kurulu gücü 1300 MW olan 4 adet hidroelektrik santral mevcuttur. Herhangi bir iletim ya da üretim sorunu da yoktur. Bölge halkı AZOT ve BAKIR fabrikalarının yarattığı hava kirliliği nedeniyle yıllardır ciddi sorunlar yaşamaktadır.

Bilindiği gibi Mobil Santraller yakıt olarak 6 numara fuel-oil kullanılmaktadır. 6 numara Fuel-Oil'in kullanılması, Samsun İl Mahalli Çevre Kurulunca Büyükşehir Belediye sınırları içinde yasaklanmıştır. 2x100MW'lık Mobil Santraller günde 1000 TON 6 numara fuel-oil yakmaktadır. 6 numara Fuel-Oil %3.5 Kükürt(S) içermektedir. 1000 TON fuel-oil yakıldığında günde yaklaşık 35 TON kükürt(S) açığa çıkmaktadır. Filtre edildiğinde en iyi ihtimalle %90'nın tutulacağı (ki bu çok zordur) göz önüne alınacak olursa yaklaşık 3,5 TON kükürt(S) atmosfere salınacaktır. Atmosfere salınan SO₂'yi %90 filtre etmek için her bir TON SO₂ başına yaklaşık 1,6 TON Kireç Taşı (CaCO₃) gerekmektedir. Yani filtre edebilmek için 48 TON/gün Kireç Taşı gerekmektedir.

Katı atık olarak santralden çıkacak alçı taşının nasıl depolanacağı, tehlikeli atık kapsamında olup olmadığı belli değildir. Zaten ekonomik değeri olsa idi hemen yanında bulunan Azot Fabrikasının yıllardır elde ettiği dağlar gibi yığılı alçı taşını değerlendirilmesi gerekirdi.

Mobil Santrallerin bulunduğu bölge, inşaata başladıktan sonra "sanayi bölgesi" ilan edildi ise de, yerleşim bölgesine 500 m mesafededir. Buna rağmen bölgede var olan "gürültü kirliliğine" ilave olarak yeni bir kirlilik kaynağı daha eklenmiştir.

Mobil Santral'a tankerlerle